

ČERVENÉ BARETY

SPRAVODAJ KLUBU VOJENSKÝCH VÝSADKÁROV V BRATISLAVE

Ročník XVIII.

Číslo 2

28. 11. 2018

Pietny akt pri príležitosti 76.výročia

AKCIE Anthropoid Praha

Stovky účastníkov sa stretli v Resslerovej ulici v Prahe, pred pravoslávny chrámom sv.Cyrila a Metoda na spomienkovom akte na počesť 7 česko-slovenských vojakov-parašutistov, ktorí tu po atentáte na ríšskeho protektora generála SS

R.Heydricha našli posledné útočisko.

Dňa 18.6.1942 po zrade parašutistu K.Čurdu, obklopili nacisti chrám a začal boj 7 mužov proti 800 člennej presile. Traja parašutisti padli alebo boli smrteľne zranení pri boji v kostole, štyria sa presunuli do krypty pod budovou chrámu, kde aj v bezvýchodiskovej situácii zomreli vlastnou rukou. Na záver prvej časti pietneho aktu zazneli slovenská a česká štátna hymna.

zástupca 4.brigády rýchleho nasadenia plk.Josef Trojánek (útvár nadväzuje na tradície čs. parašutistov). V deň 76.výročia Anthropoidu bol označený chodník na rohu Václavskej ulice a Resslerovej ulice ôsmimi pamätnými doskami s menami 7 hrdinov, ktorí bojovali za našu slobodu a ich životy skončili 18.6.1942. Na tomto mieste boli telá vynášané z krypty chrámu a identifi-

Potom sa v chráme konala panychída, ktorú viedol duchovný správca chrámu a predstaviteľ českej pravoslávnej cirkvi Václav Ježek. Na záver pietneho aktu predniesol príhovor

kované príslušníkmi gestapa na chrámových kobercoch. Na doske je uvedené meno, označenie výsadku, dátum narodenia a úmrtia.

Pokračovanie na str.3

Uctili sme si pamiatku národného hrdinu

Dňa 21.7.2018, v jubilejnom roku 100-tého výročia založenia Československej republiky, sa zástupcovia nášho KVV zúčastnili na spomienkovej slávnosti v Košariskách, usporiadanej pri príležitosti 138. výročia narodenia generála M.R.Štefánika.Jeho zásluhy o vznik slovenskej štátnosti a celosvetový význam Slováka v histórii mimoriadne vyzdvihla starostka jeho rodnej obce Mgr. A. Abramovičová, keď povedala, že "Štefánik bol prvý slovenský politik, vojak a vedec, ktorého poznal a uznával celý svet". Po slávnosti sa s nami odfotoval aj minister obrany SR generál Peter Gajdoš. (Na fotke zľava: B. Chvostek, M.Slezáková, P.Gajdoš, E.Dubeňová, L.Dubeň, M.Vráblová.) M.S.

Deň veteránov 11.XI.

Sto rokov pokroku Západu na Východ

Uplynulo 100 rokov od prvej Veľkej vojny, ktorou západná civilizácia prešla na východnú polovicu zeme-gule svojím vedecko-technickým pokrokom. V novom veku sa začal šíriť zo Západu hlavne pokrokom vojenských zbraní a umelo vyvolávanými "dôvodmi" k tomu, aby sa mohli realizovať. Sviatok veteránov, ktorí bojovali vo vojnách a prežili ich, si pripomína celý svet v deň, keď bolo podpísané prímerie po I. svetovej vojne - 11.11. - presne o 11. hodine a 11-tej minúte - symbolickými jedničkami v železničnom reštauračnom vagóne francúzskeho generálneho štábu v lesíku Compiegne vo Francúzsku v roku 1918.

V celom svete veteráni Prvej veľkej vojny už vymreli, u nás na Slovensku máme v súčasnosti evidovaných posledných 127 veteránov II. svetovej vojny a k nim 7559 novodobých veteránov. Zato každý rok v ten Deň 11.11. o 11. hodine 11. minúte sa začína pietny spomienkový akt na cintoríne v Petržalke-Kopčanoch aby - ako povedal tohto roku tam prítomný minister obrany SR P. Gajdoš - "sme spoločne vzdali hold tým, ktorí položili svoje životy v boji za mier a slobodu." Predseda Výboru Národnej rady SR pre obranu a bezpečnosť Anton Hrnko na tohtoročnom stretnutí bratislavských občanov pri hrobách padlých vojakov Prvej svetovej vojny pripomenul historické súvislosti z pôsobenia Slovákov vo vojnách: "Dnes sú opäť vo svete sily, ktoré si myslia, že vojna môže riešiť veci medzi národmi. Treba však jednoznačne povedať, že akýkoľvek zlý mier je lepší, ako tá najlepšia vojna. Pretože v mieri môže byť utrpenie, alebo všeličo iné, ale vo vojne zomierajú ľudia. Nedovoľme, aby sa toto zopakovalo, zdôraznil."

Prvá svetová vojna vypukla 28. júla 1914, keď Rakúsko-Uhorsko vyhlásilo vojnu Srbsku - ako zámenka poslážil atentát na následníka rakúskeho trónu Františka Ferdinanda d'Este v Sarajeve. Pokroku Západu v Prvej svetovej vojne padlo za obeť približne desať miliónov mŕtvych, asi 21 miliónov zranených a 7,7 milióna nezvestných. Druhá Veľká vojna stála potom už 55 miliónov životov - samotné dve bomby ktoré ju ukončili v Japonsku zabili štvrt milióna ľudí. Zaslúžili sa o vedúcu pozíciu Západu a aj o to, že na svete existuje sviatok na pamiatku všetkých vojen: Deň veteránov. Tento sviatok sme prijali tak ako

všetko ostatné zo Západu, kde už má dávno zaužívané názvy: v štátoch Spoločenstva národov (Commonwealth) jeho oficiálny názov znie Deň pamäti (Remembrance Day), v Spojených štátoch amerických ako Deň veteránov, vo Francúzsku a niektorých ďalších západoeurópskych krajinách ako Deň prímeria. Zaužíval sa aj názov Poppy Day - Deň červených makov.

Kvet divého červeného maku sa stal symbolom obetí Prvej Veľkej vojny už v r. 1915, keď sa kanadský vojenský lekár John McCrae (1872 - 1918) v máji 1915, v oblasti západného Flámska zúčastnil na bitke o belgické mestečko Ypres, nemohol dívať na utrpenie a bolesti ranených vojakov, tlmil ich písaním básní. Raz ráno, keď vial východný vetrík a červené maky medzi hrobmi akoby sa vlnili, zlo-

žil báseň - a papierik s ňou zahodil. Okoloidúci dôstojník ju zdvihol a poslal do Anglicka, kde ju publikovali v časopise Punch 8. decembra 1915. V Amerike sa báseň stala inšpiráciou - z divého maku sa stal poetický symbol obetí dovtedy najväčšieho vojnového konfliktu. Červený kvet divého maku ako symbol spomienok na vojnové hrôzy prvýkrát prijali v roku 1920 americkí vojnoví veteráni. Do roka sa symbol rozšíril aj vo Francúzsku, medzi kanadskými a britskými legionármi, a prihlásila sa k nemu aj Austrália.

Boje v Prvej svetovej vojne na území Slovenska prebiehali len od decembra 1914 do konca apríla 1915 ale aj tak si vyžiadali svoj podiel obetí - len z hlavného mesta Bratislavy a okolia sa dostalo na cintorín v Petržalke-Kopčanoch 331 vojakov. Viacerých pripomínajú kríže bez mena. Koniec tej vojny znamenal koniec starých monarchií - ako hlinené domčeky sa zrútili obrovské Ríše v ktorých vládli bohom vyvolení vládcovia - padlo Rakúsko-Uhorsko, Osmanská ríša, cárske Rusko aj Nemecko - z víťazného Západu privanul nový duch vládnutia. Duch demokracie. Stvoril nové štáty v ktorých začal "vládnuť ľud" a nad ním už nie vyvolení a pomazaní králi a cisári - ale priamo nový boh Dolár. Ten potom zvíťazil v Druhej svetovej aj v Studenej vojne nad Východom. Dôvodom Západu na nové vojny a množovanie počtov obetí aj veteránov terajších vojen na Blízkom Východe bola nutnosť "zavedenia demokracie" v Afganistane a Iraku kvôli prosperite svetovej ekonomiky.

Marta Slezáková
KVV Bratislava

Pietny akt pri príležitosti 76.výročia AKCIE Anthropoid Praha

Pokračovanie zo str.1

Pietneho aktu sa zúčastnil predseda Senátu ČR Milan Štěch, ministerka obrany ČR Karla Šlechtová, náčelník GŠ AČR genpor. Aleš Opaťa, vedúci úradu vlády ČR Radek August. Je len potešiteľné, že na rozdiel od minulosti zaujali miesta aj veľvyslanec SR v ČR Peter Weiss, policajný pridelenec SR v ČR a vojenský pridelenec SR v ČR. Tradície nechýbali zástupcovia KVV ČR a KVV SR. Zástupcovia slovenských klubov položili k pamätníku veniec. Po skončení pietneho aktu

v Resslovej ulici sme sa presunuli k pamätníku parašutistov v Prahe 6. Aj tu zaujal svoje miesto veľvyslanec SR v ČR Peter Weiss ďalej 1.zástupca NGŠ AČR, vojenský pridelenec Francúzskej republiky a predstaviteľ Svazu bojovníku za svobodu ČR. Nechýbali ani členovia Klubov výsadkových veteránov ČR (Liberec, Praha, Prostějov, Zlín, Holešov, J.Hradec a ďalší) a členovia Klubov vojenských výsadkárov SR (predsedníctvo KVV SR, Martin, Žilina a Bratislava)
*Lubomír Dubeň
KVV Bratislava*

Jaroslav Rezník

Z VÝŠOK SI HLADEL NA ZEM VÁBNU

(Pamiatke Jara Meheša)

Bývajú v žítí také chvíle,
Čo zostupujú z pohorí,
Aby nám hlavu ovinuli
Obväzom tichej pokory.

Náš život vtedy pod zem vsiakne,
Do dlaní hlinu naberie
A biela plachta prikryje nás
Šťa čisté snežné páperie.

Z výšok si hľadel na zem vábnu,
Slovenské brázdy vráskavé
A prsty slnka hladili Ťa
Láskavo, nežne po hlavu.

Už si ťa našla biela plachta,
Hodvábná plachta padáka
A s ňou i tichá pieseň neba
A jeho farba storaká.

Stretáme denne také chvíle,
Keď život visí na niti,
No Ty vždy budeš patriť k takým,
Čo odvahou a statočnosťou
Naveky budú prikrytí.

5.ročník medzinárodnej vedeckej konferencie

Fórum vojnových veteránov

Na pozvanie organizátorov konferencie (Národná rada SR, Ministerstvo obrany SR, Akadémia Ozbromených síl a Únia vojnových veteránov SR pod záštitou predsedu NR SR a ministra obrany SR) sa dňa 3.mája 2018 zúčastnili 5.ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie Fórum vojnových veteránov aj členovia Klubu vojenských výsadkárov SR Bratislava kolegovia L.Hreha, V.Timura, L.Dubeň a F.Filkorn.

Konferencie sa zúčastnili aj členovia Zväzu vojakov SR, predseda výboru NR SR pre obranu a bezpečnosť, pridelenec obrany Francúzskej republiky, predseda SZPB, prezident SPIA Eu-

rópskej asociácie mierových síl, zástupcovia veteránov z Fínska, ČR, Belgicka, Poľska a Ukrajiny. Cieľom konferencie bolo informovať o histórii a súčasných aktivitách mierových síl OSN, EÚ

a NATO. Osobitný význam mala prednáška o mieste a úlohe slovenských vojakov v histórii mierových síl najmä na Balkáne. V rámci mierových misií po roku 1993 padlo 57 príslušníkov zo Slovenska. V priebe-

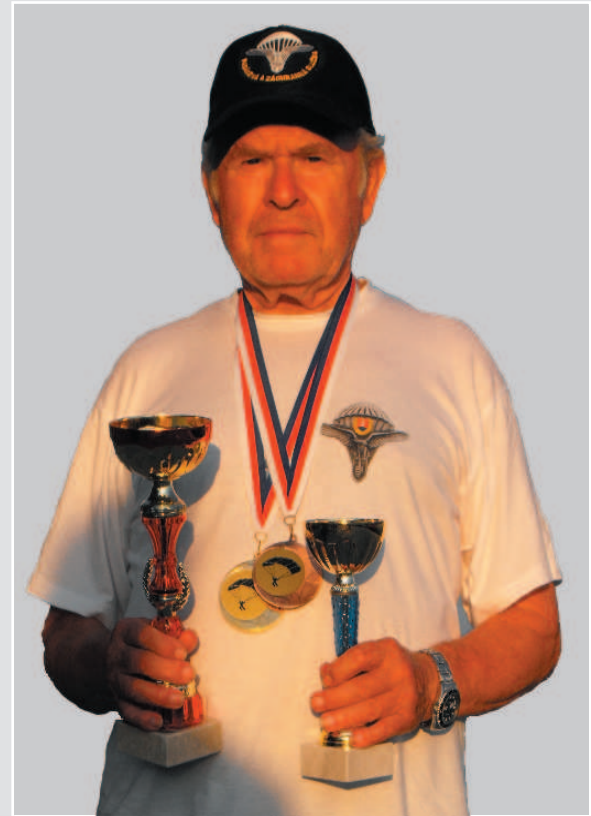
hu podujatia boli odovzdané Pamätne medaile Únie vojnových veteránov SR k 25.výročiu vyslania ženijného rpáporu do mierovej misie do bývalej Juhoslávie.

*Lubomír Dubeň
KVV Bratislava*

Kytica spomienok

Na deň 31. mája roku 2018 sme chystali veľkolepý prepad chýrnej bratislavskej „parašutistickej garáže“ s darmi a vinšami. Ale nedobyli sme sa do nej. Brána ostala zavretá. Dva týždne pred dňom 16. mája náš priateľ Jaro Meheš odišiel. Neoslávili sme jeho 85. narodeniny. Telefón nikto nedvíhal, spojenie bolo prerušené. Zmeškali sme poslednú príležitosť povedať mu slová, ktoré sa nehovoria len tak hocikedy, dobré ako kus chleba, ako pohár živej čistej vody, ktorá dáva človeku silu žiť.

Odkladali sme to až príde čas a ten čas prešiel mimo nás. Chceli sme mu zaželať ešte veľa pekných chvíľ v živote, radosť z toho čo mal rád, utvrdiť ho vo viere v našu účasť na jeho bolestiach. Úprimne ho objať a potľapkať po pleci drž sa, Jaro! - stisnúť mu ruku tak aby cítil, že ho má človek rád. Pohľadom pohladieť po schudnutom líci. Veď sa nám strácal pred očami. Z mesiaca na mesiac prichádzal medzi nás smutnejší. Videľi sme to. Z nášho Jara bol už iba tieň. Bol ťažko chorý. Videľi sme to. Zmeškali sme vyjaviť mu ako nám s ním bolo dobre.

Jaroslav MEHEŠ

*31. 5. 1933 + 15. 5. 2018

Odišiel nám človek, ktorému sme chceli povedať pekné slová a už nemôžeme. Ostali sme mu tie slová dlžní. Ani kvietok od nás si neodniesol tam, odkiaľ sa nik nevracia. Nepovedali sme mu, aký bol pre nás dôležitý. Výnimočný. Jedinečný. Ako nik iný. Odišiel bez rozlúčky. Nedožvedel sa, že aj keď odíde, bude naďalej medzi nami. S jeho odchodom odišiel aj kus nášho života a tak my teraz k jeho popolu miesto kytice kvetov kladieme kyticu živých spomienok, ktoré ostávajú.

1953 stal Zväzarm. Sedem desaťročí sme boli všetci jedna veľká rodina. My s Mehešovcami sme sa vidali takmer denne, môj muž do jeho posledných dní a ja teraz do konca Jarových dní. Nevieam prečo, nie som psychológ ani jasnovidca, ale hneď od prvého stretnutia s ním som cítila, že to je človek na ktorého sa môžem spoľahnúť. Vtedy, keď sa prišiel prihlásiť na parašutistický výcvik, v roku 1952, ja som mala na starosti výstroj pre celý bratislavský kraj, zodpovedala som za všetky veci v sklade a Jaro mi pomáhal. Ten prvý dojem z neho ma nesklamal. Bol taký. Zodpovedný. Čestný. Aj z učilišťa v Siemenske, kde sa vyučil za nástrojára, prišli o ňom samé chvály. Bol až neuveriteľný dobrák. Čo slúbil, to splnil na sto percent hoci by ho to malo stáť život. Vynikajúci kamarát. Najlepší, akého som v živote mala. Veľmi mi teraz chýba.

Pokračovanie na str.5

Alexander Georgijevský

S Jarom som skákal len zopár ráz, lebo ja s bratom Mikulášom sme boli vyčlenení pre výcvik žižkovákov. S nimi sme trávili väčšinu svojho času v telocvični aj na letisku. No keď som sa dostal k zoskoku s Jarom, vždy to stálo za to. Jaro bol pokojný človek, rozvážny, sálala z neho istota. Ale raz sa stalo, že „hore“ nastal zmätok. Skákal nás osem z výšky 4000 metrov, ja som vyskočil predposledný, ale vďaka mojej „mušej váhe“ som padal voľným pádom pomalšie ako ostatní. Posledný v mihu preletel okolo mňa, zakýval mi a povedal že „zavrel dvere“, ostal som sám „v luftě“. Podo

mnou hmla - za mnou hmla - ako v rozprávke. Nevidno zem ani nič. Odpočítaval som sekundy, minúty, bolo treba otvoriť padák. Zem ešte stále nikde, navôkol nikoho - až vtedy som ich zbadal. Skupinu bielych otvorených guľatých kopulí padákov podo mnou. Mal som dost miesta, o to by nešlo, ale mal som iný padák ako oni, trojuholníkový, ten bol rýchlejší ako ich padáky a robil veľký hrmot pri otváraní, ktosi zazmätkoval. Našťastie sme sa nezrazili. Na zemi som bol prvý a oni rad za radom, ako pristávali, sa rozčulovali. Vtedy sa Jaro prejavil ako spravodlivý. Hneď ich utíšil: „Mali ste vedieť, že on neváži viac ako lačný pavúk“.

Mária Hermanová - Kňazeová

Mne je za Jarom veľmi smutno. Žili sme letiskom a padákmi od svojich 16-17-tich rokov, boli sme vlastne soplaci keď sme začínali s parašutizmom. Potom, keď sme si založili rodiny, môj muž Juraj vymenil byt v meste za sídlisko v Rači, kam sa usídlili Jaro s Božkou, aj sme bývali blízko seba. Jarova garáž sa stala centrom spoločenského života. Tam sa zastavil každý parašutista čo mal cestu okolo, každý z tých nadšencov čo po skončení vojny prišiel do lodenice pri Dunaji prihlásiť sa do para-oddielu Sokola a potom do Dosletu, z toho sa v roku

Pokračovanie zo str.4

Božena Pätoprstá

Jara si pamätám najmä ako starostlivého otca. Syna vo dieval na letisko od malička. Sám sa staral oňho keď Božka bola niekde na sústreďení alebo na pretekoch, vychovával z neho parašutistu. Obaja sa mu venovali kolko vládali, aj my všetci sme pomáhali, chlapča vyrastalo na letisku a kto bol poruke ujal sa malého Jarka keď otec či mamka sadali do lietadla. Ale mať oboch rodičov špičkových parašutistov, to bolo na malého Jarka priveľa. Pestovali sme, hojďali, zabávali budúceho parašutistu, ale nevychovali sme z neho parašutistu. Toto jablko padlo ďaleko od stromu. Z malého Jarka vyrástol neparašutista. Stal sa architektom a žne slávu na zemi a nie „na nebi“ na padáku ako otec a mamka. Keď som ho naposledy videla, bol z neho veľký Jaro čo sa iba pousmial, keď som sa mu prihovorela: „Jarko, dnes by som ťa už veru neuniesla!“ Ale hlavne, že otec Jaro mal z neho aj tak radosť.

Ladislav Denkóci

My s Jarom sme sa po prvý raz stretli v telocvični v meste, v príprave na výcvik na prekážkovej dráhe, ktorá bola v Petržalke. Vtedy, na začiatku 50-tych rokov, minulého storočia – oj, ako historicky to dnes vyzerá! – parašutisti v Doslete a vo Zväzarme museli zvládnuť priam krutú drezúru bojových umení a sebaobrany. Cvičiteľ Milan Svrček v telocvični neuznával žiadne žinenky. Všetky skoky, pády – kotúl vpred aj kotúl vzad – na holom par-

kete. Potom to isté vonku na holom betóne. Jaro mal voči mne výhodu že bol drobný, zvládol to ako špongia, ja dlhá som bol samá modrina. Ale obaja sme boli rovnako zapálení a žiadne boľáčky nám nevadili. Potom na tú „opičiu dráhu“ do Petržalky – v behu preskakovať prekážky a preliezať dvojmetrové bariéry – sme chodili aj keď neboli výcvikové dni. Cvičili sme sami len aby sme boli „dobrí“. Spolu sme chodili aj na brigády, robiť čo bolo treba aby sme dostali zoskok za odmenu. Najradšej baliť padáky. V Rači bola centrálna baliareň, odtiaľ sa padáky rozvážali do celej republiky, tam sme raz v trojici so Šaňom Nagyom balili celú noc a zabalili sme 92 padákov. Jaro vybral pre nás najlepšie, samozrejme. Tie sme prelepili čiernymi páskami – tak sa označovali vyradené padáky. Potom sme už len frajersky spokojne sedeli v tráve na letisku pri čakaní na svoje zoskoky. Nemuseli sme sa báť, že by nám tie „vyradené padáky“ niekto vzal.

Jana Kováčová

Mne Jaro najviac utkvел v pamäti v súvislosti s mojím umiestnením na krajskom prebore v zoskoku padákom v Spišskej Novej Vsi, v roku 1964. Vtedy som sa ešte volala Jančíková, bola som slobodná, celý môj život okrem práce zaberalo letisko a kúpanie s chalanmi vo vajnorskom jazere. Najväčšími zážitkami boli príhody vo veľkom gumovom člne, v ňom sme sa vozili oblečení. Aj desať sa nás doň naládovalo. Vystrájali sme také bláznovstvá a tak sme sa smiali, že ja som raz od smiechu vypadla z toho člna do vody v kombinéze. Iné zábavy som nepoznala – až potom na tých pretekoch na druhom konci republiky. Vypravili sme sa Roburom,

majstrovstvá KVV ČR a SR na presnosť pristátia 2010- Erpužice

pred zoskokom - Jaro si to vždy vedel zariadiť

po zoskoku - Michalský deň 2010 - Partizánske

trinásti, na dva dni. Pobrali sme stany, postavili sme ich na kraji letiska – večer do kruhu k žolíkovým kartám prišlo víno. Dovtedy som pila len malinovku. Okúňala som sa. Bola som sama dievča medzi chlapcami a z každej strany znelo: „Daj si

aj ty! Nebuď malá!“ No tak som si dala. Nie veľa, ozaj nie, len pohár či dva. Rozprávali sa vtipy, bavili sme sa dlho do noci, spali sme možno 3-4 hodiny, ráno som sa cítila unavená. Iste by som

Pokračovanie na str.6

Kytica spomienok

Pokračovanie zo str.5

bola dačo nafúkala. Mala som veľké obavy zo skákania. Skleslá som nastúpila do anči. Ale keď som zbadala že Jaro je tam vysadzovač, potešila som sa. Hneď som zasa mala guráž. Jaro bol dobrý vysadzovač. Iste aj on bol trochu „unavený“, ale privítal ma žmurknutím a povzbudivo utrúsil: „Neboj, alkohol pomáha dosahovať úspechy!“ A fakt. Z toho preboru som si odniesla domov diplom za 2. miesto v zoskoku na presnosť pristátia.

Štefan Janáček

Z mojich spomienok na Jara by mohla byť knižka. Bol dobrý kamarát a správny chlap a hlavne sa nikdy nikomu nevtieral do priazne. Pochtivo robil všetko čo bolo v záujme všetkých a nečakal pochvaly. Vždy prišiel keď sa niečo dialo a bolo ho tam treba. Aj v ten deň, na ktorý si spomínam, to bolo tak. Bolo 30-teho mája, deň pred jeho 30-tymi narodeninami a bol veľký letecký deň vo Vajnorochoch. Každoročne sa poriadal pri príležitosti MDD – ale tento bol výnimočný tým, že prišli hostia z Talianska,

z mesta Perugia, s ktorým mala Bratislava vtedy družbu. Prišiel aj prezident ich aeroklubu profesor Messina a zišla sa celá naša smotánka na čele s Mesiarom a Brázdovičom. Ja som mal nacvičený zoskok s viacerymi prídavnými padákmi, je to atraktívne pre divákov keď vidia ako parašutisti uletí padák a on padá voľným pádom kým neotvorí ďalší, najmä ak nevedia že padák sám odhodil lebo má

v zálohe ďalší. Jaro to nemal nacvičené, ale šéfstvo chcelo, aby skákali dvaja parašutisti odrazu. Jaro pristal. Bude to efektívna atrakcia keď dvaja budú padať, odrazu otvárať a odrazu strácať padáky. Vyleteli sme len niečo nad tisíc metrov aby nás bolo dobre vidno, leteli sme vedľa seba, ja v brigadyri a on v AN-2, naraz sme vyskočili a po štyroch sekundách otvorili padáky. Jaro mal trochu problém s odhodnotením, nebol zžitý s prídavným padákom, ostal visieť na spojovacom popruhu, chvíľu sa trepal vo vzduchu kým ho zhodil - o to to bolo pre divákov napínavejšie. A nielen pre nich. Aj naši náčelníci boli nadšení keď sme napokon „šťastne“ pristáli pekne vedľa seba.

Boli takí uveličení akrobatickým dvojoskokom, že pri slávnostnej večeri s hosťami v Limbachu si s Jarom, najstarším z „účinkujúcich“ parašutistov, poštrngali a potykali. Boli sme tam všetci, Kiss, Havel, Hindický, ja - všetci sme videli ako sa Jaro pri tom tváril. Potom potykanie so šéfmi okomentoval poznámkou: „Na to som zvedavý!“ Poznal ich. Samozrejme. Keď sa o dva dni stretli na letisku, už zasa bol pre nich „Súdruh Meheš.“

kal. Ako manžel sa odvažoval ponáhľal domov aby bol čím skôr pri nej a pri synovi, pomáhal starať sa o domácnosť a aj v starobe to bolo tak. Nikdy jej nič nevyčítal. Chápal ju a mal ju rád takú aká bola, takú si vybral a takú ju miloval. Mal rád svoju rodinu, svojho syna a vnuka, robil pre nich prvé-posledné. Mne je teraz najviac ľúto, že mi nik nedal vedieť čo sa s Jarom stalo a ani nič o pohrebe, ani ja som sa s ním nerozlúčila a nemohla som pre to ani nič urobiť.

Ivan Nemček

Daniela Mikulovičová

Keď sa Jaro oženil s mojou tetou Boženu, ja som ešte nebola na svete. Oni dvaja sa stali mojimi krstnými rodičmi. Aj mňa priviedli na letisko, ale parašutistku zo mňa nevychovali, nemala som zdravie na tento šport. Z mládosti mi ostali len sympatie a obdiv k parašutistom. Tak som sa stala aj členkou veteránskeho klubu parašutistov. Veľmi som obdivovala najmä svojho „krstného“. A to nielen kvôli tomu, že bol v celej republike známym parašutistom, ale aj kvôli tomu, ako veľmi miloval svoju „ženu Boženu“. Pre mňa v mojich mladých rokoch bol romantickým vzorom muža, ktorý vytrvalo bojoval o svoju vyvolenú až kým ju nezís-

Na Jara Meheša sa pamätám veľmi dobre. Bol jedným z mojich prvých zverencov, za ktorých som bol zodpovedný ako inštruktor paravýcviku vo Vajnorochoch. Bol mimoriadne húževnatý a vytrvalý. Do para sa vtedy mladí hrnuli v húfoch, náš šport po 2. svetovej vojne bol celkom nový, atraktívny a príťažlivý, no málokto vydržal výcvik. Prišli dva-tri razy, vyfasovali výstroj, baganče, nohavice, drahé bundy a zmizli. Vojenské červené baretly boli vtedy priam módou a pýchou mladých. Z Petržalky zo skladu vždy odchádzala plná električka „červených baretiek“ ale potom na letisku sa viac neukázali. Jaro ako skladník mal s nimi neustále problémy. Až neskôr to po tejto stránke bolo lepšie. Tí, čo vydržali,

Pokračovanie na str.7

Kytica spomienok

Pokračovanie zo str.6

boli všetci výborní parašutisti. Jaro bol skromný. Bol šikovnejší ako iní ale nevyvyšoval sa, nenápadne krôčik za krôčikom prekračoval výkonnostné triedy až po tú najvyššiu. Stal sa majstrom športu a získal tri diamanty - ale akoby toho ani nebolo. Netrčalo to z neho. Mal som ho rád práve pre to. Býval mojou pravou rukou na podujatiach, na ktoré som ho brával so sebou, na preteky, súťaže, prebory. Aj keď som ja prestal, on vydržal skákať do osemdesiatky. Svoj posledný zoskok skočil na svoje 80-te narodeniny. Celý jeho život bol obdivuhodný výkon človeka, ktorý si zaslúži úctu.

Marta Slezáková

Ja som Jara vo Vajnorochoch zastihla krátko. Len kým nenarukoval na vojenčinu. Spomínam naňho najmä v súvislosti s brigádami, za ktoré sme dostávali zoskoky ako odmenu. Jedno leto som celý mesiac žila na letisku, bývala som vo veži. Spolu s inou študentkou, ktorá tiež cez školský rok mala internát, Marienou čo sa neskôr stala ženou Karola Barinku. Vo veži „úradoval“ redaktor Ertl z Krídel vlasti aj jeho priatelia z aeroklubu, skamarátila som sa s pilotmi. Na letisku bolo stále čo robiť, spratávať pokosené seno, starať sa o kvetinové hriadky, rozdeľovať jedlo ktoré vozili z kasárni pre zamestnancov letiska, udržiavať poriadok v hale. Tú starú paradnu halu mám zapísanú v hlave azda najlepšie zo všetkých priestorov letiska lebo raz rom v nej absolvovala súťaž

v čistení zrkadiel, ktorými boli dovysoka poobkladané steny. Viac dievčat tam vtedy okrem nás s Marienou nebolo, pomáhali nám Jaro Meheš a Vojto Nagy. Samozrejme že sme súperili. Robili sme najlepšie ako sme vedeli, na leštenie sme spotrebovali všetky staré noviny z kancelárie. Jaro dokázal, že vie zvládnuť aj „babskú“ prácu lepšie ako dievčence. Tromfol

výročná schôdza KVV BA

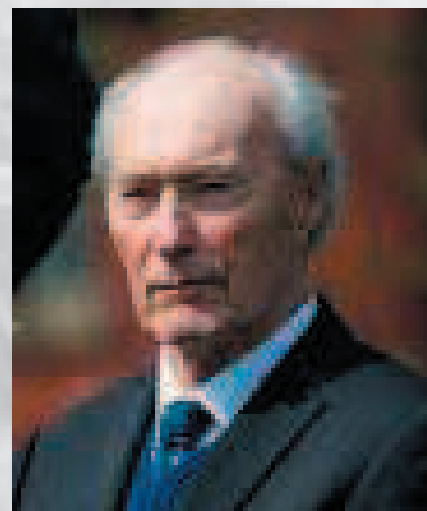

Na hrade Koralátka - 2010

Jozef Vrábel

Jaro bol človek ochotný pomôcť mi vždy keď som potreboval. Či už zmontovať voľačo alebo oberať ovocie v záhrade. Skákania spolu na letisku sme veľa nezažili, ja som bol v reprezentačnom republikovom družstve, večne mimo Bratislavy na pretekoch a rôznych sústrezeniach, a keď bolo treba rýchlo urobiť niečo v záhrade, vždy som len jeho zavolať. Mal som ho rád lebo bol veľmi seriózny. On zasa rád prišiel ku mne. Neskôr zo dva razy aj s malým vnukom. Nikdy nenalieval, aby som k práci vytiahol fľašku na povzbudenie. Provokovať k popíjaniu mali vo zvyku iní. Za nami do záhrady nikdy neprišla Božka ako policajt skontrolovať náš stav. Vedela, že u mňa Jaro naoberá vždy dva kýble višni aj pre ňu aby mala čo zavárať a v poriadku ich donesie domov. Ja som nebol priaznivec alkoholu, my dvaja s Jarom sme pili čaj. Pri oddychu sme posedeli, zhovárali sa - tak sme spolu najčastejšie skákali. U mňa v záhrade. Keď sa stretnú dvaja parašutisti o ničom inom nejde reč iba o skákaní. Záhradu som mal neďaleko Vajnor, len čo sme začuli andulu hneď sme boli „tam“. Rozoberali sme zoskoky, čo bolo, ako bolo, ako mohlo byť a nebolo - preskakovali sme z letiska na letisko. V okamihu sme prelietali z Bratislavy do Partizánskeho, do Prešova aj do Čiech a späť proti smeru času. Tak sme boli spolu všade kde sa udiali pozoruhodné zoskoky a príbehy, ktoré stáli za to, aby sme o nich rozprávali - a nezabudli na ne.

Reflexie života Jaroslava Meheša do kytice spomienok zviazala
Marta Slezáková

Joachim RØNNEBERG
30. 8. 1919 – 21. 10. 2018

Operácia GUNNERSIDE

21.10.2018 prebehla tlačou správa, že v Nórsku zomrel vo veku 99 rokov Joachim RØNNEBERG, veterán II. svetovej vojny, najmladší účastník operácie GUNNERSIDE (ďalej len skratka G). Názov operácie pravdepodobne väčšine nič nehovorí, stačí však doplniť o Norsk Hydro a ťažkú vodu a je jasné I keď operácia bola niekoľkokrát filmovo spracovaná, vyšli knihy, stále zostáva nedocenenou.

Nórsko bolo obsadené Nemeckom po operácii WESERÜBUNG (8.4 - 10.6.1940). Nemci použili prvý bojový výsadok v histórii (7. Flieger-Division) a bez väčších problémov obsadili nórske letiská. Väčšie boje sa odohrali na mori a na pobreží. (Obráncoi prístavov rozvážal na malých člnoch plk. V. Gubbins – od roku 1943 náčelník SOE, v letke Jagdgeschwader 77 lietal R. Heydrich,...). V rámci odboja vzniká v Nórsku Vlastenecká fronta s vojenskou odnožou Milorg. Odbojárrov do V. Británie prepravuje po mori tzv. „shetlandský autobus“. Nasleduje výcvik v nórskej sekcii „D“ a do Nórska sa vracia asi 64 agen-

tov – radistov ktorí sledujú pohyb nemeckých lodí. Informácie slúžili hlavne lodným transportom. Na severe, pri Kibergu, boli z lietadiel vysadení a Rusmi vyškolení (pri rieke Lavna pri Murmansku) Nóri. (Rehabilitácie sa „ruskí“ radisti dočkali

až v roku 1992 nórsnym kráľom Haraldom V.) 19.10.1942 je na výšine Hardangervidde vysadená 4 členná skupina GROUSE (Tetrov), veliteľ – ppor. Jens-Anton Poulsson. Jej úlohou bol prieskum terénu, vyhľadanie pristávacej plochy príp. naviesť klzáky na

cieľ. Kontrolná otázka/poistka SOE pre radistu bola: „Čo ste videli v skorom ráne?“ Správna odpoveď: „Troch ružových slonov“. Za mesiac, 19.11.1942, nasledovala akcia FRESHMAN (Nováčik). Britské halifaxy dopravili po ťažkostiach nad Nórsko 2 klzáky Horse (osádka každého 2 + 15). Sedeli v nich britskí vojenski ženisti v uniformách, pripravení zlikvidovať závod vedľa vodnej elektrárni VEMORK. Išlo o závod na výrobu ťažkej vody (D₂O) Norsk Hydro v Rjukan (pomenované podľa nedalekých vodopádov) pri Telemarku. Klzáky núdzovo pristali po havárii jedného z halifaxov západne od Vemorku. 23 živých vojakov bolo zadržaných a popra-

Pokračovanie na str.9

Operácia GUNNERSIDE

Pokračovanie zo str. 8

vených. V Londýne nastáva horúčkovité jednanie, zrušiť alebo pokračovať v operácii? Je rozhodnuté „otcom“ operácie – vedcom a členom SOE Leifom Tronstادتom pokračovať, ale uskutočniť padákový výsadok. Je vybraných 6, tentokrát norských dobrovoľníkov, veliteľ ppor. Joachim Rønneberg. Absolvujú vo V. Británii výcvik, hlavne na STS 61. Vedia po nórsky, poznajú terén. Velenie im dá ešte radu: „Nemci za žiadnych okolností neberú zajatcov“. 16.2.1943 je výsadok G (niekde i ako TELEMAR) vysadený (opäť nepresne) halifaxom z 138. peruti RAF (Tempsford). Nasadia lyže a po 50 kilometroch a 4 dňoch sa stretnú so skupinou ex GROUSE, premenovanou medzitým na SWALLOW (Lastovička, ďalej len S). Samotná akcia sa uskutočnila v noci z 27.2. na 28.2.1943. Výsadkári sa vyhnú silne stráženému lanovému mostu (200 m nad riekou Maan) a do závodu sa dostanú šplhaním po príkrych stenách rokliny. Detonátor s výbušninami je umiestnený na destilačné kolony, nastavený na 2 minuty, parašutisti zanechávajú na mieste samopal Thompson a opúšťajú závod. Výbuch poškodí zariadenie továrne na 3 mesiace a zničí asi 500 kg ťažkej vody. Do

prenasledovania skupiny 10 parašutistov sa vydávajú Nemci v sile okolo 3 000 mužov. C. Helberg (S) prežije úspešne lyžiarsky beh na „dlhú vzdialenosť“ s prenasledujúcim Nemcom, taktiež dobrým lyžiarom. Uniformovaná časť výsadku (5) sa dostane na lyžiach po 2 týždňoch do Švédska, zbytok sa zapojí do domáceho odboja. K. Haukelid (G) vyhodí 20.2.1944 trajekt, K. Haugland (S) udržuje spojenie s Londýnom do konca vojny. Osudy každého parašutistu by vydali na dobrodružnú knihu. Nasledoval ešte americký nálet na závod 16.11.1943 a záverečnou bodkou bolo 20.2.1944 vyhodenie do vzduchu trajektu „Hydro“ s 600 kg ťažkej vody v jazere Tinn, náklad dodnes v hĺbke asi 430 m.

Záver: Praktické výsledky nemeckého atómového výskumu ukoristilo americké komando na konci II. svet. vojny v nemeckom Haigerlochu (PSC 72401), kde prebiehali pokusy s jadrovou reťazovou reakciou. (Dnes podzemné pivnice s atómovým múzeom).

*Vladimír Gajdoš
KVVV Plzeň*

Výsadok Gunnernside, J. Rønneberg sediaci vpravo

Objekt Norsk Hydro vo Vemork, stav 1942, predná budova bola odstránená v roku 1977

Pár slov pod čiarou. Firma Norsk Hydro (1907 – 1997) vyrábala hlavne chemické hnojivá, vodík, plyny, od roku 1934 ako nadbytočný vedľajší produkt i ťažkú vodu (cca 12 litrov mesačne) pre laboratórne účely. V roku 1941 bola výrobná kapacita 1500 kg, v roku 1942 už 5 000 kg ťažkej vody. Voda sa používala ako modátor (pohlčovač neutrónov) jadrovej reakcie pri výrobe plutónia z prírodného uranu U 238. Dnes tu zájemci môžu absolvovať naučnú „Cestu sabotérov“ pre pripomienku akcie. Poslednou perličkou, i keď tak trochu mimo článok je informácia, že Nórsko (so súhlasom NATO) predalo Rusku v roku 2015 námornú základňu vo fjarde Olavsern za 4,4 mil.€(!!!).

Zúčastnili sa na ňom zástupcovia všetkých slovanských národov v Európe, medzi nimi aj slovenská delegácia na čele so Štúrom, Hurbanom a Hodžom. A treba bez akéhokoľvek pátosu povedať, že boli to práve naši, čo celkom otočili ideovú platformu tohto snemovania.

Pri príležitosti 170. výročia tejto historickej udalosti sa 7. až 9. júna 2018 v Prahe opäť zišli zástupcovia všetkých slovanských národov na pracovno-slávnostnom rokovaní, ktoré sa konalo pod názvom Slovánska Praha 2018. Programu zjazdu i jeho hlavného rokovania sa zúčastnila aj početná slovenská delegácia a v rámci nej aj zástupcovia Klubu vojenských výsadkárov veteránov v Bratislave Viktor Timura a Jaroslav Rezník.

Podstatná časť delegátov sa najskôr stretla pri soche Františka Palackého na jeho námestí. Nižaký program sa však na tomto mieste nekonal, pretože socha je v rekonštrukcii a je ohradená sta-

Slovanská Praha 2018

Už je to u nás a medzi nami tak: Na povraze histórie v ôsmom roku každého desaťročia máme toľko viac či menej zadŕhavých uzlov a uzlíkov, až je to povážlivé. Jedným z nich je 170. výročie Slovenského povstania 1848-1849. Na začiatku tohto prvého ozbrojeného povstania slovenského národa možno považovať Slovánsky zjazd, ktorý sa konal v Prahe v dňoch 2. – 12. júna 1848.

vebným zábradlím. Prvá slávnostná časť programu sa potom uskutočnila na Slovánskom ostrove v priestoroch prestavanej budovy „Žofína“ a pred jej priechom. Teda priamo pod pamätnou tabuľou Ludovíta Štúra, do ktorej sú vyliate aj jeho historické vety o reakčnosti rakúsko-uhorskej monarchie.

Podvečerným bodom programu bolo stretnutie delegátov pod slovánskou lipou v parku oproti hotelu Panoráma. Lipu tam zasadili pred dvadsiatimi rokmi (1998) delegáti Slovenského zjazdu. Viacerí z nich sa dožili aj tohoročného aktu. Mladá lipka zmohutnela, rozkvitla v tomto na teplo žičlivom roku a zdá sa, že sa naučila naspamäť aj

slovanskú hymnu „Hej, Slovania!“ Tá zaznela na záver umeleckého programu v tomto priestore.

Hlavná časť Slovánskej Prahy 2018 sa uskutočnila v Dome ruskej vedy a kultúry v diplomatickej štvrti a neďaleko našej ambasády. Na zjazde vystúpilo vyše štyridsať delegátov. Za nás vystúpil pán Miloš Zverina, predseda združenia Slavica so sídlom v Nitre. Zjazd prijal na záver uznesenie, do ktorého sa dostal okrem očakávaných floskúl o mierovom spolunažívaní všetkých národov sveta a o vedeckej a kultúrnej spolupráci slovanských krajín aj návrh slovenskej delegácie v zastúpení občianskeho združenia Slavica. Navrhli sme, aby 22. jún bol vyhláse-

ný za Deň genocídy Slovanov. V tento deň totiž do Ruska napochodoval francúzsky cisár Napoleon, v tento deň zbabeľo vtrhol do Sovietskeho zväzu Hitler. Ako to dopadlo, vieme. No treba vedieť, aj koľko obetí to stálo, dokiaľ sme sa z týchto zákerností spamätali.

Tretí deň Slovánskej Prahy 2018 sa niesol v znamení umeleckých programov v podaní viacerých hudobných a speváckych súborov z Čiech i zo zahraničia a z prehliadky tých najčarovnejších zátiší Prahy.

Jaroslav REZNÍK
KVV Bratislava

*„Pištole nie sú iba zbrane,
ale aj
hračky pre veľké deti.“*

Jaroslav Kuracina

Slovenskí vojnoví parašutisti

– doplnok XXXV

Takto v Prahe 2 nájdeme pamätnú dosku na adrese: ul. Italská 7 (doska pre rodinu Bergauerovu), Italská 25 (Sobková), Resslerova 7 (Loudová), Resslerova 9a (Jesenská), Záhřebská 6 (Bradáčova). V Prahe 6 na ul. Buzulucká 6 (na rohu s ul. Kafkovou, neďaleko miesta konaní VČS KVVV Praha) je pamätná doska pani B. Kropáčkovej, ktorá tu po atentáte ubytovala npor. A. Opálku (OUT DISTANCE). Pplk. gšt. V. Kropáček (* 22.6.1898 Soběkury) bol za ilegálnu činnosť popravený 13.12.1943 v Drážďanoch. V jeho svetri zahynul v Resslerovej ulici npor. A. Opálka. Po pamätnej doske Č. Šikolovi (CLAY-EVA) v Mukařove, by mu mala byť 18.5. odhalená lavička v Malej Skále (PSČ 468 22). Nastáva čas identifikovať ostatky 7 parašutistov pochovaných v rakvách v hromadnom hrobe v pražských Ďáblicích. Ide o citlivý a etický problém, pretože ide asi o 2800 rakiev v 72 šachtách, v niektorých sú ostatky popravených Nemcov. Problémom je, že v roku 1968 zhorela archívna kniha hrobov. Slovensko zatiaľ čaká na „neskoré“ obdobie. Po J. Gabčíkovi a A. Petrákoví, (ale i R. Reiszovi – výsadok AMSTERDAM z 16.9.1944, pamätná doska Gymnázium Nové Zámky 11/2009), čakajú na svoje pamätne dosky slovenskí výsadkári z MANGANESE, COURRIER – 5, EMBASSY a z ruských výsadkov.

Doplnky 33 a 34 sa objavili v ČB 1/2018 na str. 9 a 13. V ČR nastáva „(neskoré) obdobie pomníkov a pamätníkov“. Znovu musím pochváliť podnikateľa Karla Polatu (in doplnok 34). V Prahe sa dnes stretne s pamätnými doskami rodinám pomocníkov a ubytovateľov parašutistov z Londýna.

Prakticky ide o to, ako a či vôbec slovenské radnice (poslanci) reagujú na podnety a návrhy obyvateľov a či je vôbec zájem o propagáciu týmto spôsobom. Na Olšanských cintorínoch odpočívajú niektorí čs. výsadkári. V spoločnom hrobe s K. Gottwaldom nájdeme napr. Jana Harusa (alias Rudolfa Dubskeho 1892 – 1967), Rudolfa Vetišku (1895 -1966). Presné umiestenie je Olšanské cintoríny I., časť 005, odd. 23, hrob 137. Pokiaľ som v knihe (str.219) písal, že v ČR žilo začiatkom apríla 2015 celkom 921 veteránov protifašistického odboja, tak koncom marca 2018 ich bolo už len 482 a tento počet i naďalej klesá. Pri príprave klubovej knihy KVVV Plzeň (Výsadkoví veteráni), sa venujem hlavne Plzeňsku, ale nedá mi, aby som nepripomenul, že stopy „ubytovateľa“ skupiny ANTHROPOID v Plzni – policajného inšpektora V. Krála vedú i na Slovensko. Václav Král (* 1891 Písek), člen Obrany národa, bol 6.11.1942 popravený gilotinou v Plötzensee. V roku 1929 slúžil ako obvodný inšpektor na cudzineckom oddelení polície v Bratislave a býval na Dunajskej ulici č. 2. Malé doplnky sú i pri

výsadku MANGANESE (kniha Pozor,...- str. 49-52). Vaňura stratil po dopadekrátkodobovedomie (otras mozgu?). Doklady, ktorými bola skupina vybavená sa ukázali ako neplatné. Prekvapil však postoj MNO, ktoré po vojne, po exhumácii ostatkov F. Bíroša a D. Vaňuru, odmietlo zaplatiť prevoztiel do rodných miest Likavky (PSČ 034 95) resp. Brna. (Pozri i činnosť MO SR pri pohrebe J. Hariňa/ EMBASSY v roku 2007). Prevoz nakoniec zaplatil Václav Lavička. Obdobie vojenských parašutistov do roku 1945 vidím ako uzavreté (i keď stále žijú poslední príslušníci 2. čs. pdb!). Pre slovenských vojenských historikov a kluby vojenských výsadkárov nastáva II. etapa - povojnové obdobie vzniku československých výsadkových jednotiek po roku 1945. Stále ešte žijú pamätníci. (V ČR toto obdobie už dobre knižne spracoval D. Jirásek!). Ďalšiu, III. etapu historie by som videl po rozdelení ČSFR a vzniku prvých slovenských výsadkových jednotiek v roku 1993. Za zaznamenanie ešte stojí, že O KVV Bratislava prijal čestný názov „Štefana Baniča“ a stal sa po O KVV Prešov „Ladislava Platka“ (in doplnok 25) a M KVV

Šumiac „Juraja Kriváňa“ tretím klubom na Slovensku s čestným názvom. A čo sa týka veteránov všeobecne, tak koncom marca 2018 vystriedal amerického ministra pre veteránov Dr. Davida Shulkina (59) Dr. Ronny Jackson (51) – kontraadmirál v zál. Vojenský veteráni USA tvorili nezanebateľnú vrstvu voličov D. Trumpa. Takže priatelia, po 16 rokoch „spisovateľskej“ činnosti v kluboch Bratislava, Banská Bystrica a Praha, odovzdávam symbolicky štafetu ďalším pokračovateľom,... K. Vary (4/2018).

Vladimír Gajdoš
KVVV Plzeň

Viete že ???

Už v roku 1945 veliteľ 2. pd v Banskej Bystrici gen. Július Nosko (1907 – 1986) založil futbalové mužstvo VT Parašut Banská Bystrica. Trénerom bol reaktivovaný kpt. Ján Petrovič a mužstvo existovalo v rokoch 1945-48.

Československí parašutisti v Agde (Francúzsko)

Ale pekne po poriadku. Francúzske mesto Agde (PSC 34000) leží na juhu Francúzska, na brehu Stredozemného mora, 150 km severne od španielskych hraníc a 30 km jz. prístavu Sète. Namiesto mesta Cognac sa stalo nakoniec miestom, kde sa 16.10.1939 vytvoril peší pluk 1. (pp 1.). Predchádzal mu vznik 1. čs. náhradného (28.9.) a 1. čs. pešieho práporu (29.9.). Prakticky išlo o naplnenie dohody medzi francúzskou vládou a Čs. národným výborom o vytvorení čs. pešej divízie z 2.10.1939. Veľkú zásluhu na podpise dohody mal čs. veľvyslanec vo Francúzsku, Benešov protivník – Dr. Štefan Osuský (1889 – 1973). Neskôr, 15.1.1940, sa tu skutočne začala formovať 1. čs. pešia divízia, divízii velil gen. Rudolf Viest (jediný prvorepublikový slovenský generál) až do 10.6.1940. Divízia bola tvorená čs. dobrovoľníkmi, ktorí sem dorazili lodnými transportami cez Paríž z Poľska, „balkánskou“ trasou cez Juhozápadnú a Libanon, dobrovoľníkmi z Francúzska, V. Británie, cudzineckej légie, ... Vojakov z cudzineckej légie vyreklamoval z 5 ročného záväzku v légii veľvyslanec Š. Osuský. Zo zajateckého tábora v Gurs (PSC 64190) prišli čs. interbrigadisti z porazenej španielskej republikánskej armády. Počty divízie dosiahli v júni 1940 asi

Ide o trochu zavádzajúci názov, pretože mnoho z budúcich parašutistov londýnskej sekcie D (ale i 1. čs. a 2. čs. pdb) ešte netušilo, že sa v budúcnosti stanú parašutistami. Niektorí sa už medzi sebou stihli zoznámiť v Poľsku (Bronowice Małe, dnes PSC 30-093) alebo krátkou službou v cudzineckej légii (Sidi – bel – Abbès, PSC 22 000, Alžír).

11 405 osôb, z toho 8169 krajanov. (Do V. Británie sa presunie po porážke Francúzska necelých 800 krajanov). Divízia mala nakoniec 4 pešie pluky – pp 1. (plk. Kratochvíl, pozn. ako 53 ročný absoluuje v Ringway para-výcvik), pp 2. (plk. Satorie), pp 3. (rámcový/rozpuštený) a neskôr pp 4. (Blízky východ – plk. Koreš)

francúzske zbrane a uniformy pamätajúce I. svetovú vojnu. Jediné čoho bol dostatok, bolo jedlo a červené víno, ktoré vojsko fasovalo do poľných fliaš – bidonov. (Pozn. V plechových poľných fľaškách si neskôr rad vojakov, /napr. Gabčík s Kubišom/, prepašuje pištole do Anglicka). Žold sa pohyboval v rozmedzí 0,50

pp 1., slúžil tu napr. Fr. Široký (CALCIUM) a prvý vysadený parašutista Otmar Riedl (BENJAMIN), Viliam Gerik (ZINC) slúžil u 8. roty pp 1., neskôr ako radiotelegrafista u prápornej doprovodnej roty. František Bíroš (MANGANESE) u 1. roty 1. telegrafického práporu, Štefan Košina (MANGANESE) u 7. roty pp 1. U 12. roty pp 2. slúžil Štefan Pakan (výber do MANGANESE). Len ako perlička – Gabčík s Kubišom jazdia na vychádzky do Agde zakúpenými bicyklami. V organizácii

Vojenský tábor Agde, na horizonte kopec Saint Loup (112 m). Baráky typu Génie, 40 m x 6,25 m, každý o kapacite 250 osôb.

a ďalšie divízne jednotky. Bojaschopné boli však len prvé dva pluky. Ale k budúcim parašutistom... Takže rôznymi cestami sa v bývalom internačnom tábore po uprchlíkoch a príslušníkoch španielskej republikánskej armády v Agde postupne ocitajú budúci čs. parašutisti. Tábor bol v zanedbanom stave, nedostatok vody, výstroj a výzbroj tvorili

– 1,50 F/denne. Postupne, príchodom dobrovoľníkov, sa plnil hlavne pp 1. Po 15.11. pp 2. a nadbytkom dôstojníkov „trpel“ pp 3. (Problém s nadbytkom čs. dôstojníkov sa neskôr presunie i do V. Británie). Samozrejme, že dochádzalo i k preveleniam v rámci pp a divízií jednotiek. Jozefa Gabčíka (ANTHROPOID) by sme našli u 12 roty

jednotiek išlo o „štvorkový“ práporný systém, takže 1. peší prápor mal 1 - 4 rotu, 2. peší prápor 5 - 8 rotu a 3. peší prápor 9 - 12 rotu. Samotný výber k parašutistom začal až v Anglicku (po 7.7. resp. 13.7.1940), takže sa tam objavili i parašutisti, ktorí v Agde neboli prezentovaní.

Pokračovanie na str.13

Československí parašutisti v Agde (Francúzsko)

Pokračovanie zo str.12

Najviac budúcich parašutistov z Agde dodal pp 1. (41), pp 2. (29), div. jednotky (12), dp (10), pp 3.(8). Berte prosím údaje ako informatívne kvôli ďalším preveľovaniám v rámci 1. čs. pd. Zaujme údaj, že už v Košiciach sa mohol J. Gabčík stretnúť s B. Bednaříkom (CHALK), v Agde príslušník 7. roty pp 2. B. Bednařík absolvoval v Košiciach v 9/1933 – 2/1934 ŠDZ. (Teoreticky sa tu mohol J. Gabčík stretnúť i s Jánom Nálepkom). Zmienku si zaslúži Jan Smudek – 5. rota pp 1. Nestal sa parašutistom ale príslušníkom RAF, cestu do Agde si „prestrielal“, zastrelil v Protektoráte 3 Nemcov a II. svet. vojnu odslúžil ako Karel Doubek. V polovici mája 1940 je v Agde „vtelen“ do štábnej roty poručík Anton Petrák, ktorého spomienky na Agde sa objavia v knihe Anglán (2012). Pri príležitosti 50. výročia vzniku čs. jednotky vo Francúzsku obdržal neskorší generál A. Petrák čestné občianstvo mesta Agde. V roku 1996 ponúkol španielsky kráľ Juan Carlos I. posledným žijúcim čs. interbrigadistom španielske občianstvo. Ďalšie slovenské výsadky (COURRIER – V, EMBASSY) už boli tvorené hlavne prebehlikmi slovenskej technickej brigády v Taliansku. A ako dopadol vojenský

Pamätník bývalého vojenského tábora v Agde (dnes areál Collège René Cassin). Čierne dosky zľava - archeológ F. Prat Puig (1906-1997), španielska republikánska armáda, československá armáda vo Francúzsku, regrutačné stredisko belgickej armády, vojenské jednotky zo severnej Afriky, židia z okupovanej Európy, prvý turnus robotníkov z Indočíny.

tábor v Agde? V roku 1943 bol zrušený a v 8/1944, po odchode Nemcov zničený. V roku 1989 na jeho mieste vznikol spomien-

kový pomník. Prítomnosť 1. čs. pešej divízie v Agde pripomína i pamätná doska na radnici.

*Vladimír Gajdoš
KVVV Plzeň*

Vladimír Gajdoš
**VÝSADKOVÍ
 VETERÁNI
 PLZEŇ**

Kniha renomovaného slovenského autora,
 toho času žijúceho v ČR,
 predstavuje spomienky veteránov KVVV Plzeň
 hlavne na vojenskú službu.

Autor v predchádzajúcom období napísal knihy venované
 histórii vojenského parašutizmu - Hrdinovia? Nie, vojenský
 parašutisti,...(2014) a Pozor, skáču veteráni! (2017)

Už čoskoro ...

Blahoželáme k narodeninám

október

Hermanová Mária
 Chrenka Milan
 Pavlovič Vladimír
 Vrábel Jozef

november

Alexander Peter
 Feješ Milan
 Feketeová Helena
 Fraštia Jaroslav
 Kupecká Anna
 Mikulovičová Daniela
 Zrnek Jozef

december

Behul Milan
 Bučko Ivan
 Kopáčík Peter
 Kupecký Ján
 Nešpor Miroslav
 Slezáková Marta

**Všetkým menovaným srdečne blahoželáme
 a do ďalších rokov života želáme všetko najlepšie !**

Radostné Vianočné sviatky a úspešný Nový rok 2019

všetkým členom a sympatizantom klubu

želá redakcia časopisu !

